



“การก่อเหตุร้ายตามลำพัง...ภัยคุกคามใกล้ตัว”

การก่อเหตุร้ายตามลำพัง...ภัยคุกคามใกล้ตัวจริงหรือ!!! ท่ามกลางกระแสโลกดิจิทัล ความเจริญทางเทคโนโลยี และความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในสื่อสังคมออนไลน์ถือเป็นเครื่องมือในการสร้างโอกาสให้บุคคลที่มีปมในใจ อยู่อย่างโดดเดี่ยวตามลำพัง ขาดการยอมรับจากสังคม สามารถบ่มเพาะความรุนแรง ความก้าวร้าว เสมือนหนึ่งคลื่นใต้น้ำที่พร้อมจะก่อตัวสร้างแรงกระเพื่อมทางสังคมจนนำไปสู่การก่อให้เกิดความรุนแรงได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา และด้วยสภาพสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การบีบคั้นของสภาพเศรษฐกิจและสังคมโลกดังเช่นที่กำลังเผชิญอยู่ทุกวันนี้ ล้วนเป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดการใช้ความรุนแรงในหลายรูปแบบ และสาเหตุอีกส่วนหนึ่งมาจากการเข้าถึงการครอบครองอาวุธได้ง่าย ทำให้โอกาสของการก่อเหตุร้ายสามารถทำได้ง่ายด้วยเช่นกัน แม้ในประเทศพัฒนาแล้วหลายประเทศยังประสบเหตุการณ์ยิงหรือขับรถพุ่งเข้าชนฝูงชนอยู่บ่อยครั้งในระยะเวลาที่ผ่านมา กรณีตัวอย่างการก่อเหตุร้ายตามลำพังที่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทย ได้แก่ เหตุลอบวางระเบิดภายใน รพ.พระมงกุฎเกล้า ซึ่งต่อมาภายหลังสามารถติดตามจับกุมคนร้ายได้ ทำให้สังคมไทยเกิดความรู้สึกวิตกกังวลกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่สามารถลงมือเพียงคนเดียว โดยไม่ต้องอาศัยกลุ่มเป็นแรงขับเคลื่อนหรือแรงสนับสนุน ทั้งนี้การก่อเหตุร้ายตามลำพังมีเจตนาเพียงให้เกิดความตระหนักรู้เพื่อป้องกันภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นต่อสังคม มิได้มีเจตนาก่อให้เกิดความตระหนกต่อสาธารณชน จึงหลีกเลี่ยงคำว่า “ก่อการร้าย” โดยกำหนดให้การก่อเหตุร้ายตามลำพังตามความหมายนี้ หมายถึง การก่อเหตุร้ายที่เกิดจากการกระทำของคนร้ายเพียงคนเดียว มีขนาดการก่อเหตุตั้งแต่เหตุร้ายขนาดเล็กจนถึงเหตุรุนแรงขนาดใหญ่ มุ่งกระทำต่อเป้าหมายสาธารณะ อันอาจสร้างผลกระทบหรือเกิดความสูญเสียเป็นอย่างมาก

การก่อเหตุลักษณะนี้ โดยทั่วไปในทางจิตวิทยามักจะเกี่ยวข้องกับอาการป่วยทางจิตจนถึงขั้นอาฆาตสังคม สาเหตุจากมีความคับแค้นอยู่ในใจ เก็บกดในอารมณ์จนเปลี่ยนเป็นชอบความรุนแรง หรือมีอาการของโรคซึมเศร้าจนจิตใจได้รับการกระทบกระเทือน ซึ่งมีแนวโน้มจะพัฒนากลายเป็นชอบความรุนแรงได้ ผู้ก่อเหตุส่วนใหญ่จะไม่มีประวัติอาชญากรรม ไม่ได้เป็นบุคคลในกลุ่มหรือสังกัดองค์การใด ๆ แต่มีลักษณะเป็นบุคคลทั่วไปที่ใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติ ทว่ามีอุดมการณ์สุดขั้วบางอย่างหรือมีการสั่งสมความไม่พอใจบางสิ่งเอาไว้ จนกระทั่งตัดสินใจกระทำการก่อเหตุร้าย ขณะที่การเผยแพร่แนวคิดและอุดมการณ์รุนแรงผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ยังคงปรากฏอยู่ในหลากหลายรูปแบบจนอาจจะเป็นการชี้นำไปสู่การก่อเหตุร้ายซึ่งถือว่า เป็นประเด็นที่สังคมจำเป็นต้องให้ความสำคัญมากขึ้น

ในทัศนะของผู้เชี่ยวชาญและนานาชาติต่างยอมรับกันว่า แนวโน้มการก่อเหตุร้ายตามลำพัง และมาตรการระวังป้องกันนั้น เป็นสิ่งที่ยากหรืออาจจะเป็นไปได้เลยโดยประเมินว่า รากเหง้าที่สำคัญของปัญหานี้มาจากการที่กลุ่มก่อการร้ายยังคงสามารถเผยแพร่แนวคิดรุนแรงบนสื่อออนไลน์ให้กับผู้สนับสนุนและผู้รับสารทั่วโลกได้ หลายประเทศกำลังพยายามอย่างหนักร่วมกับบริษัทเจ้าของเว็บไซต์และแอปพลิเคชันต่าง ๆ ในการกำจัดหรือลบเนื้อหา (contents) ของกลุ่มนิยมความรุนแรงบนโลกออนไลน์ เช่น Facebook ได้พยายามระดมทั้งบุคลากรและปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence – AI) ในการตรวจสอบและลบเนื้อหาของกลุ่มนิยมความรุนแรงบน Facebook อย่างไรก็ดีการดำเนินการดังกล่าวค่อนข้างยาก และต้องใช้เวลา

สำหรับประเทศไทยเป็นประเทศเปิดเสรีในการเดินทาง รายได้จากการท่องเที่ยวจัดได้ว่า เป็นรายได้หลักทางเศรษฐกิจ ด้วยมีธรรมชาติที่สวยงาม มีชนมธรรมนิยมประเพณีโบราณ และการมีนิสัยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของคนไทย ถือเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลกให้เดินทางเข้ามาสัมผัสธรรมชาติและวัฒนธรรมอันเป็นเสน่ห์ของเมืองไทย แต่ในทางกลับกันอาจมีบุคคลแฝงตัวปะปนเข้ามากระทำการในเชิงลบ

ด้วย ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม และการเข้าถึงโลกของอินเทอร์เน็ตได้ง่าย ส่งผลให้คนไทยที่มีสภาพจิตใจอ่อนแอมีแนวโน้มถูกชักจูงจากสื่อสังคมออนไลน์ให้ก่อเหตุร้ายตามลำพังมากขึ้น ไปด้วย การป้องกันการก่อเหตุร้ายตามลำพังจึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันในทุกภาคส่วน ทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชน สถานศึกษา ภาคประชาสังคมและประชาชนทั่วไป เพื่อช่วยกันป้องกันภัยร้ายใกล้ตัว ลด ความเสี่ยง และช่วยกันสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม โดยเริ่มจาก

๑. ช่วยกันปลูกฝังค่านิยมไทย ส่งเสริมให้มีจิตเมตตาสาธารณะ ร่วมกันสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและให้ความสำคัญกับสัมพันธภาพอันดีในครอบครัว ความใกล้ชิดของคนในครอบครัวเป็นสิ่ง ที่มาช้านานสำหรับสังคมไทย การมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว การรับฟัง การให้กำลังใจ ความเห็นอกเห็นใจ การสวดสวดดูแลบุตรหลานหรือบุคคลในครอบครัวที่มีพฤติกรรมแปลกแตกต่างจากคนทั่วไป อาทิ ภาวะ ซึมเศร้าหรือการแยกตัวจากสังคม ล้วนเป็นสิ่งที่ครอบครัวจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางด้านจิตใจให้กับสมาชิกในครอบครัว

๒. ผู้บริหารของแต่ละหน่วยงานพยายามสร้างบรรยากาศอันดีในสถานที่ทำงาน ส่งเสริมให้มี กิจกรรมร่วมกัน สร้างการรับรู้และการยอมรับซึ่งกันและกันเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน มี เวทีในการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ ปรับเปลี่ยนผู้มีแนวคิดรุนแรงมาสู่การยึด แนวทางสายกลางโดยอาศัยบุคคลใกล้ชิดหรือสิ่งยึดเหนี่ยวร่วมกัน

๓. สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการให้ความรู้ โดยสอดแทรกการอบรมเยาวชนและ สร้างการตระหนักรู้แก่ประชาชนให้รู้เท่าทันสิ่งบอกเหตุและการสังเกตสิ่งผิดปกติ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการเฝ้า ระวังป้องกัน

๔. สถานประกอบการพยาบาลมีหน่วยงานรับผิดชอบติดตามข้อมูลการผู้ป่วยทางจิตเวช โดย อาศัยครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดเป็นแนวร่วมในการติดตามพฤติกรรมและเฝ้าระวังบุคคลต้องสงสัย ทั้งนี้ สามารถแจ้งเบาะแสได้ที่ หมายเลขโทรศัพท์ ๑๙๑ และ ๑๕๕๙

๕. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีการติดตามเฝ้าระวังตรวจสอบเว็บไซต์และสื่อกักกัน เพื่อเตรียมพร้อม รับมือเหตุการณ์ มีการส่งต่อข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้ผู้รับผิดชอบโดยตรง รวมทั้งสอดส่องดูแลบุคคลที่ชอบ แยกตัวไม่เข้าสังคม มีบุคลิกลักษณะแปลกไปจากคนปกติทั่วไป หรือมีการแสดงความคิดเห็นที่มีแนวโน้มการใช้ ความรุนแรงแม้ขณะอยู่ในสถานที่ทำงาน

๖. ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ช่วยกันตรวจสอบการทำงานของกล้องวงจรปิดในทุก พื้นที่ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน

๗. เครือข่ายข่าวและประชาคมข่าว มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการเฝ้าระวัง

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า การช่วยกันเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม โดยอาศัยสถาบัน ครอบครัว บุคคลใกล้ชิด ความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคสังคม เป็นสิ่งใกล้ตัวที่สามารถเสริมสร้างได้ ขณะที่การเพิกเฉย ละเลย ไม่สนใจ ทอดทิ้งบุคคลเหล่านี้ล้วนเป็นแรงผลักดันให้เกิดการกระทำที่รุนแรงต่อผู้ ที่ตกเป็นเหยื่อ บุคคลรอบข้าง รวมทั้งตัวเองได้ ดังนั้นการก่อเหตุร้ายตามลำพังจึงไม่ใช่เรื่องไกลตัวอีก... ต่อไป